

Asia: VN/18505/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi. Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on arvioinut kokonaisuutta toimivaltansa piiriin kuuluvan henkilötietojen suojan toteutumisen valossa ja lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavaa.

Hallituksen esityksen tavoitteena on mahdollistaa Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluiden sekä laajasti yhteiskunnan palveluissa käytettävän poliisin tarjoaman digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen tuottaminen. Ehdotuksella on tarkoitus mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen ja ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tuottaminen ja käyttö. Lisäksi esityksellä mahdollistettaisiin vaihtoehtoinen luonnollisen henkilön tunnistusväline sellaisille henkilöille, jotka eivät halua tai voi käyttää digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen käyttämisen edellyttämää mobiilisovellusta. Esityksen yhtenä erityisenä tavoitteena on rakentaa edellytyksiä henkilön itsensä toimesta tapahtuvaan henkilöön itseensä liittyvien viranomaisten vahvistamien tietojen jakamiseen ja henkilöllisyyttä koskevien tietojen esittämiseen (ns. itsehallittava identiteetti, Self-sovereign identity), sekä luoda pohja itsehallittavien viranomaistietojen esittämisen käytänteille myös tulevaisuuden kehitystä silmällä pitäen.

Digitalisoituvassa yhteiskunnassa kysyntä erilaisia digitaalisesti saatavilla olevia palveluita kohtaan kasvaa jatkuvasti. Samaan aikaan myös tarve viranomaisen vahvistamien henkilötietojen ja henkilöllisyyden osoittamisen mahdollisuuksille sähköisessä asiointinnassa kasvaa, säilyttäen toisaalta vakaan paikkansa myös perinteisemmässä käyntiasioinnissa. Mahdollisuus henkilön luotettavaan tunnistamiseen erilaisten asiointitapahtumien yhteydessä on useissa tilanteissa keskeistä muun

ohella henkilötietojen suojan varmistamiseksi. Henkilöllisyystodistusten laaja henkilötietosisältö huomioiden on kuitenkin perusteltua tarkastella myös sitä, missä laajuudessa näiden eri henkilötietojen osoittaminen kussakin tilanteessa on tarpeellista ja oikeasuhtaista, ja millä tavoin mahdollisuuksia eri tietojen osoittamista koskevan valinnan tekemiseen voitaisiin saattaa enemmän henkilön itsensä harkintaan.

Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoo, että ehdotuksen mukainen yksilön mahdollisuus rajata niitä henkilötietoja, jotka luottavalle osapuolelle osoitetaan, on itsessään tietojen minimoinnin periaatteen hengen mukainen. Minimointiperiaatteen tosiasiallisen toteutumisen kannalta kehoitamme kuitenkin kiinnittämään itsehallittavan identiteetin mallin käytännön toteutuksessa huomiota periaatteen sisältämään tarpeellisuusvaatimukseen. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja ulkomaalaisen asiointivälineen erilaisissa käyttötilanteissa luottavalle osapuolelle ovat tarpeellisia tietyt tapauskohtaisesti vaihtelevat henkilötiedot, joita henkilö ei yleensä voi kyseisessä asiointitilanteessa tosiasiallisesti kieltäytyä antamasta ilman asiointitapahtuman keskeytymistä tai muita haitallisia seurauksia. Vastaavasti luottava osapuoli ei voi jättää käsittelyn tarkoitukseen nähden tarpeellisia tietoja keräämättä esimerkiksi vahvan sähköisen tunnistautumisen onnistumiseksi. Myöskään tähän tarkoitukseen nähden tarpeettomien henkilötietojen kerääminen ei toisaalta ole tietosuojasetuksen vaatimusten mukaista.

Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan asian jatkovalmistelussa on edellä todetun johdosta aiheellista arvioida huolellisesti keinoja eri käyttötilanteissa tarpeettoman henkilötietojen käsittelyn välttämiseksi sekä pyrkiä toteutuksessa varmistumaan siitä, että tarpeettomien tietojen osoittaminen henkilön itsensä toimesta ja toisaalta kerääminen luottavan osapuolen toimesta ei olisi mahdollista. On huomioitava, että lopputilannetta ei ole pidettävä minimointiperiaatteen mukaisena, mikäli tekninen toteutus mahdollistaisi esimerkiksi sen, että luottava osapuoli voi kerätä tai ratkaisusta riippuen jopa automaattisesti vastaanottaa myös sellaiset käsittelyn tarkoitukseen nähden tarpeettomat tiedot, jotka digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tai ulkomaalaisen asiointivälineen haltija sille tietoisesti tai tahattomasti osoittaa. Tekninen toteutus tulisi toisin sanoen rakentaa sellaiseksi, että luottava osapuoli ei voi asiointitapahtuman yhteydessä kerätä tai vastaanottaa muita kuin suorittamansa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen kannalta tarpeellisia henkilötietoja.

Huomiota on niin ikään kiinnitettävä myös tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaiseen lainmukaisuusperiaatteeseen sekä käsittelyn lainmukaisuutta koskevassa tietosuojasetuksen 6 artiklassa säädettyihin käsittelyn oikeusperusteisiin ja niiden tunnistamiseen erityisesti digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja ulkomaalaisen asiointivälineen eri käyttötilanteissa. Ennen kaikkea on aiheellista huomioida, että 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu rekisteröidyn antama suostumus ei muun muassa suostumuksen vapaaehtoisuuteen liittyvän vaatimuksen myötä lähtökohtaisesti sovellu tietojen käsittelyperusteeksi henkilön tunnistamista tai henkilöllisyyden osoittamista edellyttävissä tilanteissa. Suostumusta ei toisaalta voida käyttää oikeusperusteena myöskään tarpeettomien henkilötietojen käsittelylle. Tämä on merkityksellistä itsehallittavan identiteetin toteuttamisessa siltä keskeiseltä osin kuin kysymys on henkilön mahdollisuudesta valita itse luottavalle osapuolelle osoitettavat tiedot.

Sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuojaa koskevan vaatimuksen mukaisesti toteutuksessa on varmistettava myös muilta osin huolellisesti, että henkilötietojen käsittely vastaa tietosuoja-asetuksessa säädettyä. Minimointiperiaatteen ja toisaalta asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen tulee toteutua digitaalisen henkilöllisyyden palvelujen ja digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen tuottamisen yhteydessä myös muutoin kuin edellä todetuilta osin niin rekisterinpitäjien kuin mahdollisten henkilötietojen käsittelijöiden toteuttamassa tietojenkäsittelyssä rajoittaen henkilötietojen käsittelyn siihen, mikä on käsittelyn tarkoitusten kannalta perustellusti tarpeellista. Tämä on keskeistä huomioida muun ohella esitykseen liittyviä viranomaisten tiedonsaantioikeuksia ja niihin liittyviä muutostarpeita toteutettaessa. Lisäksi tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisen tietojen täsmällisyyden toteuttamisen keinovalikoimaa on jatkovalmistelussa kannatettavaa arvioida tarkemmin, jotta tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus olisi mahdollista varmistaa riittävällä tavalla myös siltä osin kuin tiedot luovutetaan henkilön itsensä hallittavaksi ja siten pois viranomaisen rekisterinpitäjyyden piiristä. Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan nyt annettu esitys jättää jossain määrin epäselväksi, millä tavoin tietojen täsmällisyydestä on tosiasiallisesti suunniteltu huolehdittavan.

Edelleen tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, että toteutuksessa on aiheellista kiinnittää erityistä huomiota henkilötietojen eheyden, luottamuksellisuuden ja turvallisuuden varmistamiseen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan f alakohdassa edellytetyllä tavoin. Henkilötietoja on suojattava luvattomalta ja lainvastaiselta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta tai vahingoittumiselta käyttäen riittäviä suojatoimia, joista on säädetty tarkemmin muun muassa tietosuoja-asetuksen 32 artiklassa. Nyt kysymyksessä oleva henkilötietojen käsittely on käsittelytoimien ja niiden kohteena olevien henkilötietojen laajuus ja luonne huomioiden omiaan aiheuttamaan riskin käsittelyn kohteena olevien luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille, minkä vuoksi on keskeistä, että tiedot on asianmukaisesti suojattu koko käsittelyn elinkaaren ajan. Tietosuojavaltuutetun toimisto pitää hyvänä, että tämä on ehdotettujen säädösten tasolla huomioitu nimenomaisesti ja tietosuoja-asetukseen nähden osin lisäsuojatoimia sisältävin säännöksin, mutta alleviivaa asian keskeisyyttä myös jatkovalmistelua ja ennen muuta käytännön toteutusta silmällä pitäen.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyydestodistuksesta

-

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

-

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

-

Kommentit ehdotetusta toimintamallista ja viranomaisten tehtävistä palveluiden tuottajina

-

Esitysluonnokseen sisältyvät säädösehdotukset ja niiden perustelut

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

-

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

-

Kommentit ehdotuksesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavaksi laiksi

-

Kommentit muuhun ehdotettavaan lainsäädäntöön

-

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuojaa koskevista kysymyksistä

Esityksen mukaan rekisterinpitäjänä digitaalisen henkilöllisyyden palvelujen osalta toimisi Digi- ja väestötietovirasto (ehdotetun Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavan lain 3 §) sekä digitaalisia henkilöllisyystodistuksia, niiden haltijoita ja todistusten voimassaoloa koskevan rekisterin osalta poliisi (ehdotetun digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavan lain 4 §). Rekisterinpitäjien rooleja, vastuita ja velvollisuuksia on selvennetty ehdotetuissa laeissa sekä niitä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa. Esimerkiksi Digi- ja väestötietoviraston osalta ehdotuksessa on myös nimenomaisesti rajattu rekisterinpitäjän oikeutta palvelujen tuottamisen yhteydessä käsiteltävien henkilötietojen luovuttamiseen kolmannelle osapuolelle. Lisäksi säädöksissä on määritelty tarkemmin esimerkiksi niitä henkilötietoja, joiden käsitteleminen olisi digitaalisen henkilöllisyyden palvelujen tuottamiseksi ja toteuttamiseksi tarpeellista. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on niin ikään tarkasteltu henkilötietojen käsittelyn oikeusperustetta, jonka on katsottu molempien rekisterinpitäjien toteuttaman käsittelyn osalta olevan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta.

Tietosuojavaikuttetun toimisto pitää hyvänä sitä, että rekisterinpitäjät sekä rekisterinpitäjien vastuut nyt kysymyksessä olevien käsittelytoimien osalta on ehdotuksessa määritetty selkeästi ja tietosuoja-asetuksen sallima kansallinen liikkumavara huomioiden. Tietosuoja-asetuksen mukaisten henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden näkökulmasta on myös kannatettavaa, että henkilötietojen käsittelystä erityislailla säädettäessä niin käsiteltävät henkilötiedot kuin niihin kohdistettavat käsittelytoimet pyritään määrittelemään yksityiskohtaisesti ja tarkkarajaisesti ennen muuta sen varmistamiseksi, että käsittely on tarpeellista ja oikeasuhtaista.

Ehdotetun Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavan lain 5 §:ssä säädettäisiin digitaalisen henkilöllisyyden tietojärjestelmää koskevista laatu- ja tietoturvallisuusvaatimuksista. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan Digi- ja väestötietoviraston olisi huolehdittava hallinnollisilla ja teknisillä toimenpiteillä tietojärjestelmän tietoturvallisuudesta

muun muassa siten, että tietojärjestelmään kohdistuvat merkittävät tietoturvaloukkaukset ja -uhat kyetään havaitsemaan (kohta 5). Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälän tarkoituksena on säätää ensisijaisesti muiden tietoturvallisuuden varmistamiseksi käsiteltävien tietojen kuin henkilötietojen suojaamisesta, eikä tarkemmista tietoturvavaatimuksista säättäminen vaikuttaisi rekisterinpitäjän tietosuoja-asetuksen mukaiseen velvollisuuteen toteuttaa asianmukaiset tietoturvatoimenpiteet tai tähän liittyvään rekisterinpitäjän vastuuseen henkilötietojen käsittelyn osalta. Siltä osin kuin ehdotetussa pykälässä säädettävät erityiset vaatimukset kuitenkin kohdistuisivat henkilötietoihin, olisi esityksen mukaan kyse tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdissa tarkoitettujen periaatteiden täsmentämisestä yksittäisessä tilanteessa kansallisen liikkumavaran puitteissa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kehottaa tältä osin kiinnittämään huomiota perusteluissa viitattujen tietosuoja-asetuksen säännösten lisäksi myös esimerkiksi tietosuoja-asetuksen 33 artiklassa säädettyihin henkilötietojen tietoturvaloukkaustilanteita koskeviin rekisterinpitäjän velvoitteisiin, joihin ei liity kansallista liikkumavaraa. Mainittu 33 artikla sisältää muun muassa velvollisuuden dokumentoida kaikki henkilötietojen tietoturvaloukkaukset ja artiklan 5 kohdassa tarkemmin yksilöidyt tietoturvaloukkaukseen liittyvät tiedot. Dokumentointivaatimus ei siten rajaudu esimerkiksi pelkästään merkittäväksi katsottaviin tietoturvaloukkaustilanteisiin. Tämä huomioiden tietosuojavaltuutetun toimisto ehdottaa sanan ”merkittävät” poistamista ehdotetusta lainkohdasta siten, että lopullisen sanamuodon mukaan kaikki tietojärjestelmään kohdistuvat tietoturvaloukkaukset ja -uhat olisi kyettävä havaitsemaan.

Lisäksi ehdotetun Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavan lain 5 §:n 3 momentissa säädettäisiin Digi- ja väestötietoviraston velvollisuudesta päättää tietojärjestelmän tarkemmista teknisistä vaatimuksista sekä tietoturvavaatimuksista, joiden olisi perustuttava yleisesti tunnettuihin tai kansainvälisiin standardeihin. Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan vaatimusten olisi perustuttava nyt ehdotettuun Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaan lakiin, sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettuun EU:n asetukseen ja yleisesti tunnettuihin kansallisiin tai kansainvälisiin standardeihin. Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa tältä osin yleisenä huomiona, että myös tietosuoja-asetus sisältää verrattain runsaasti tietoturvallisuutta koskevia vaatimuksia käsittelystä aiheutuvaa riskiä vastaavan turvallisuustason varmistamisen edellyttämistä teknisistä ja organisatorisista toimenpiteistä, jotka rekisterinpitäjän velvollisuutena on toteuttaa siltä osin kuin kysymys on henkilötietojen käsittelystä.

Kommentit esityksen perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksessä esitetystä alustavasta kilpailuoikeudellisesta arviosta

-

Kommentit muista esitykseen ja sen valmisteluun liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä

-

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

-

Kommentit taloudellisista vaikutuksista

Henkilön tunnistaminen asianmukaisella ja luotettavalla tavalla on nyky-yhteiskunnassa usein merkittävässä roolissa muun ohella henkilötietojen luottamuksellisuuden ja turvallisuuden varmistamisessa. Tietosuojavaltuutetun toimisto vastaanottaa kuitenkin edelleen säännöllisesti kanteluita koskien luonnollisten henkilöiden tunnistamisessa noudatettavia menettelytapoja, kuten tunnistamiskäytäntöjen rakentamista yksinomaan henkilötunnuksen kysymisen varaan, minkä on tietosuojavaltuutetun vakiintuneen linjauksen mukaan katsottu olevan henkilötietojen suoja koskevan lainsäädännön ja hyvän tietojenkäsittelytavan vastainen toimintatapa. Tämä huomioiden katsomme, että esityksessä todettuja ehdotuksen mahdollisia vaikutuksia siihen, että toteutuksen myötä nykyistä useampi asiointipalvelu saattaisi vastaisuudessa tarjota käyttäjilleen mahdollisuuden vahvaan sähköiseen tunnistamiseen (s. 23), voidaan pitää hyvänä kehityssuuntana. Digitaalisen henkilöllisyyden palveluiden käyttöönotto voisi vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöalaa kasvattaessaan tuoda parannusta nykytilanteeseen, jossa tunnistamisen käytänteisiin liittyy yhä haasteita.

Kommentit vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Kommentit muista yhteiskunnallisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista

Esityksen mukaan henkilötietojen laajamittainen käsittely yhdistettynä uusien teknisten ratkaisujen käyttöön merkitsee todennäköisesti tietosuoja-asetuksen mukaista korkeaa riskiä henkilötietojen käsittelylle, mistä johtuen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuojavaikutusten arviointi on todennäköisesti tarpeen siinä vaiheessa, kun ratkaisun tekniset suunnitelmat ja käyttömallit tarkentuvat. Myös olemassa olevien rekistereiden osalta ollaan ottamassa käyttöön uusia käyttötapoja, mikä edellyttää tietosuojavaikutusten arvioinnin päivittämistä (s. 41).

Tietosuojavaltuutetun toimisto pitää kokonaisuus huomioiden olennaisena, että tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksista henkilötietojen suojalle toteutetaan jatkovalmistelun yhteydessä. Yksityiskohtaisten vaikutustenarviointia edellyttävien käsittelyyn liittyvien elementtien lisäksi voidaan katsoa yleisesti ja myös esityksen sivulla 88 todettuun viitaten, että suunniteltuun kansalaisten identiteettitietojen uudelleen digitaaliseen käsittelyyn liittyy tavanomaista korkeampia riskejä muun muassa tietoturvallisuuden näkökulmasta, minkä vuoksi tietosuoja koskevien riskien huolellinen arvioiminen on korostuneen tärkeää. Tietosuojan vaikutustenarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja hallita henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä sekä toimia siten välineenä rekisteröityjen henkilötietojen suojalle aiheutuvien riskien hallitsemiseksi ennakkollisesti ja toisaalta jatkuvana osana henkilötietojen käsittelyä. Huomionarvoista on myös, että vaikutustenarviointia koskevan velvoitteen seuraaminen nimenomaisesti esimerkiksi suoraan lainsäädännöstä ei ole pakollinen ennakoedellytys sille, että arviointi voitaisiin toteuttaa.

Vaikutustenarviointi on suositeltavaa tehdä riittävän varhaisessa vaiheessa käsittelyn suunnittelua, jotta arvioinnin yhteydessä nousevat havainnot ja kehittämistarpeet on tosiasiallisesti mahdollista ottaa huomioon osana toteutusta. Tämä on tyypillisesti myös kustannustehokkaampi ratkaisu kuin muutosten toteuttaminen jälkikäteen. Olennaisena osana vaikutustenarvioinnin tekemiseen liittyy myös vaikutustenarvioinnin päivittäminen ja ajantasaisuuden varmistaminen säännöllisesti sekä esimerkiksi toimintaympäristön, lainsäädännön tai käsittelytoimista aiheutuvien riskien muuttuessa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto haluaa lisäksi kiinnittää vielä erikseen huomiota toteutukseen mahdollisesti liittyviin tiedonsiirtoihin. Esityksen sivulla 42 on todettu, että kansainvälisten tiedonsiirtojen näkökulmasta toteutuksessa tulisi pyrkiä siihen, että henkilötietoja ei siirretä EU/ETA-alueen ulkopuolelle. Kysymystä on sivuttu myös esityksen sivulla 43 ulkoisia pilvipalveluja koskien.

Tietosuojavaltuutetun toimisto korostaa, että henkilötietojen siirrot kolmansiin maihin (tai kansainvälisille järjestöille) ovat tietosuoja-asetuksen mukaan mahdollisia ainoastaan tietosuojalainsäädännön vaatimuksia ja tietosuoja-asetuksen V luvussa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen. Euroopan tietosuojaneuvosto on antanut vaatimuksenmukaisuuden toteuttamisesta tältä osin yksityiskohtaista täsmentävää ohjeistusta. Tiedonsiirtoihin EU/ETA-alueen ulkopuolelle tulee nykyisessä toimintaympäristössä ja vallitseva oikeustila huomioiden suhtautua korostuneella huolellisuudella. Nyt tarkasteltavana olevan käsittelyn osalta on vielä arvioitava huolella ja harkiten, millä edellytyksillä ja missä tilanteissa tietojen siirtäminen kolmansiin maihin olisi mahdollista ylipäänsä. Tässä arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota tiedonsiirtoihin sisältyviin riskeihin ja otettava huomioon yhtäältä käsillä olevan toteutuksen perustavaa laatua oleva luonne henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta sekä toisaalta erot tietosuoja-asetuksen V luvussa määriteltyjen eri siirtooperusteiden tehokkuudessa tietosuoja-asetuksen takaaman henkilötietojen suojan tason varmistamiseksi. Ratkaisevaa on, että henkilötietojen siirtäminen EU/ETA-alueen ulkopuolelle on lainmukaista ainoastaan, mikäli siirrettäville henkilötiedoille voidaan jatkuvasti taata Euroopan unionin vaatimuksia vastaava tietosuojan taso. Arvioinnissa olisi siten kiinnitettävä erityisesti huomiota siihen, miten palvelu voitaisiin toteuttaa siinä tapauksessa, että sen pohjalla mahdollisesti oleva komission päätös tietosuojan riittävästä tasosta kolmannessa maassa kumottaisiin Euroopan unionin tuomioistuimessa.

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla sääntelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

-

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana (lausunnonantaja voi valita itselleen soveltuvat teemat)

Julkishallinnon toimijoita pyydetään arvioimaan, millaisia määräraha-vaikutuksia (esimerkiksi järjestelmäkustannuksia tai henkilöstökustannuksia) esitetyllä lainsäädännöllä ja ratkaisulla arvioidaan olevan organisaatiossa sekä ottamaan kantaa ovatko muutokset hoidettavissa nykyisten määrärahojen puitteissa vai vaativatko ne lisämäärärahoja.

-

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava? Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan kilpailulle sekä olemassa olevien että tulevaisuudessa kehittyvien palveluiden näkökulmasta?

-

Vastaavatko suunnitellut ratkaisut asiointipalveluiden tarpeeseen?

-

Miten arvioitte ehdotusten vaikuttavan tunnistuksen hyödyntäjien toimintaan, esimerkiksi asiointipalveluiden tarjoajiin? Onko ehdotuksella vaikutuksia esimerkiksi sähköisen tunnistamisen käyttöön, liiketoiminnan kannattavuuteen tai investointien tarpeeseen?

-

Millaisia teknisiä toteutuksia tai hankintoja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen osaltanne tai toimialallanne edellyttäisi sähköisessä ja/tai käyntiasioinnissa? Miten tämä vertautuu tunnistuspalveluiden ostoon luottamusverkoston toimijoilta?

-

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

-

Onko esityksellä vaikutuksia uusien yksityisen sektorin tunnistusvälineiden tai -palveluiden tarjonnan syntymiseen luottamusverkostossa tai sen ulkopuolella?

-

Millä tavoin arvioitte esitettyjen ratkaisujen vaikuttavan nykyisten vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien liiketoimintaan? Onko tähän vaikutusta sillä, missä määrin ja kuinka kauan palveluntarjoajille maksettaisiin tunnistustapahtumista julkisen sektorin palveluihin tai sillä, onko digitaalinen henkilöllisyystodistus luottamusverkostotoimijoiden hyödynnettävissä maksutta?

-

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

-

Miten esitetyt ratkaisut ja ehdotettava sääntely vastaavat erityisryhmien tarpeisiin erilaisissa asiointitilanteissa? Onko yhdenvertaisuus otettu riittävästi huomioon?

-

Arvioitteko, että hankkeessa esitetty ratkaisu parantaa alle 15-vuotiaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin? Mahdollistavatko ratkaisut sen, että asiointipalvelut voivat halutessaan huomioida palvelussaan henkilön iän? Onko alaikäisten asiointimahdollisuuksien mahdollisella laajenemisella vaikutuksia asiointipalveluiden tuottamiseen?

-

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

-

Onko tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuissa ja ehdotetussa sääntelyssä?

Tietosuojavaltuutetun toimisto viittaa tältä osin lausunnossa edellä todettuun ja kannustaa kiinnittämään jatkovalmistelussa huomiota vaatimuksenmukaisuuden varmistamiseen erityisesti näiden seikkojen osalta.

Muut kommentit

-

Ervasti Eveliina
Tietosuojavaltuutetun toimisto